

BÜTÜN ÇALIŞANLAR İÇİN

Başyazı

14 EKİM SEÇİMLERİ

14 Ekim seçimleri sonuçlandı. Böylelikle «olağanüstü» olarak nitelendirilen bir dönem de sona ermiş oldu. Artık hükümetler kurulur ve 12 Mart öncesi demokrasi ortamına dönülür, diyebilmek olanağı yok. Bilindiği gibi 1421, 1488, 1699 sayılı yasa değişiklikleriyle 1961 Anayasası -güzelim Anayasa- yüzüne kezzap atılmış, güzele döndü. Anayasayı en az eski durumuna getirmeden demokrasiyi 12 Mart öncesi düzeyine ulaştırmak olanaksızdır. Başka bir deyişle, 27 Mayıs getirdikleri 12 Marttan sonra gitmiştir, ne zaman geri geleceği bilinmemektedir. Seçimlerin ortaya koyduğu gerçek şudur. **Türkiyede de sol güçlenmiş, sağ gerilemiştir.** Tıpkı Avusturya, Yeni Zelanda, Japonya'da Kanada'da, Avusturya'da, Almanya'da, İtalya'da, Fransa'da, Hollanda'da, Norveç'te olduğu gibi. Bu gelişim, Türk halkı cahildir, kolayca kandırılabilir varsayımının da iflasını tanıtmıştır. Böylece halkımızın cahil olmadığı, gerçekler kendi diliyle ve içtenlikle söylendiğinde doğruyu eğriden ayırabildiği ortaya çıkmıştır. Halkımız, siyasal gelişmişlik yönünden, yurtdışında yaşadığımız ülkeler halklarından aşağı düzeyde değildir.

Halkımızın seçimlerdeki bu olumlu davranışı bizler ve tüm çalışanlar tarafından -sürpriz olmaması bir yana- kıvanç ve umutla karşılandı. Ancak biz çalışanlar için böylesine doğal olan bu sonuçlar, çalıştıranlar, özellikle büyük çalıştıranlar, daha doğru deyişle, büyük sermaye çevreleri tarafından hemen önlenmesi ve saptırılması gerekli bir durum olarak değerlendirildi. Kısaca sonuç, büyük sermaye çevreleri için bir sürprizdi. Bu gelişim yozlaştırılmaydı. Yozlaştırmanın tek yolu vardı. CHP-AP koalisyonu. Böylesi bir koalisyon hem CHP'nin kontrol altına alınmasını, hem de yıpratılmasını sağlayabilecekti. Bu arada AP'nin daha çok yıpratılması önemli değildi. İlerde bunun bir çaresi bulunurdu. CHP'ni durdurulması, pasifleştirilmesi çok daha önemliydi.

Büyük sermaye çevrelerinin karşı karşıya kaldıkları ilk sürpriz CHP'nin başarısıydı ya, başka sürprizler de yok değildi. AP'nin seçim sonrası, küstüm diyerek koalisyona katılmayacağını ilan etmesi, olursa komik olur denen CHP-MSP ortaklığının olasılık kazanması, hiç hesapta olmayan gelişmelerdi. Tüm bu gelişmeleri, büyük sermaye çevrelerinin sözcüsü, hava yaratıcısı ve basıncısı olduğu yadsınılmaz biçimde ortaya çıkmış bulunan bir çok-satar gazete başyazılarından açık açık izledik. Satırların aralarını okumasını öğrenenler için, kendini tarafsız olarak sunan ve ağırlığının bundan geldiğini sanan bu başyazarın yazdıkları, bir takım çevrelerin iç görüşmelerini yansıtan tutanak dergileri yerine geçti, geçmekte.

Gündemin ilk maddesi CHP-MSP koalisyonun önlenmesidir. Bu bir kez ilk anda kontrol dışı bir oluşumun önlenmesini, bir yeniliği havasının dağıtılıp herşeye egemen olunduğunun ortaya konmasını, iplerin elden kaçırılmadığını tanıtmayı sağlayacaktır. Halk bir sürpriz yapmıştır gerçi, ancak egemen güçler yine de güçlerinden bir şey yitirmediklerini gösterebilmelidirler. Bu satırların yazıldığı

(Devamı Sayfa 3 de)

SENDİKALAŞMA GREV TOPLU SÖZLEŞME HAKKI

Seçimlerin yapıldığı bittiği, demokrasinin savunulup kavgasının verildiği bu dönemde teknik elemanları bekleyen acil görev kamu personelinin, demokrasinin gereği olan, sendikalaşma, toplu sözleşme, ve grev hakları üzerinde tartışıp somut öneriler getirmektir. Defalarca da belirtildiği gibi demokrasinin asgarisi olamaz. Demokratik kurumların bir kısmının uygulanıp bir kısmının hasıraltı edilmesi görülmüştür ki faşist uygulamalara kadar varmıştır. Biz burada demokrasinin bir kuralı üzerinde - biz teknik elemanları özellikle ilgilendirdiği için - önemle duracağız. Tüm çalışanların sendikalarda örgütlenmesi bugün kamu personelinin ilgilendiren sorunların en önemlisidir. **Türkiyede demokrasinin yerleşmesini, tüm gerekleri ile yaşamasını savunuyorsak sendikalaşma özgürlüğünü istemek hakkımız, bunun da ötesinde görevimizdir.** Belirtmesi gereken çok açık bir nokta var; toplu pazarlık ve grev hakları olmadan sendika kurma özgürlüğü tek başına fazla birşey getirmeyecektir.

Kamu personeline sendikalaşma özgürlüğünü vermemek demokratik olmayan bir tutumdur. Bu gün için demokratik ülkelerde tüm çalışanların sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarını elde etmek gibi sorunları yoktur. Kamu personeli çeşitli uğraşlar ve ittifaklar sonucunda, bu hakları batı ülkelerinde seneler önce elde etmiştir. Batı ülkelerinin seneler önce kamu personeline verdiği bu haklar bugün bizlerin karşısına acil bir sorun olarak çıkıyor. Ger-

çekten **Türkiyede ki demokrasi uygulaması konusunda düşünülecek bir noktadır bu.**

Genel olarak bütün ülkelerde yaşam koşulları her geçen gün değişmektedir. Türkiye gibi yaşam koşullarının ve pahalılığın süratle değiştiği bir toplumda kamu personelinin hiçbir pazarlık olanağına sahip bulunmadan ekonomik ve çalışma koşullarının yöneticiler tarafından takdir edilmesi bu günün demokrasi kuralı göz önüne alındığı takdirde kamu personelinin zararına olması bir yana, tek kelime ile demokratik olmayan bir kuraldır. Böyle bir toplumda istenir ki kamu personeli hiç sesini çıkarmadan verilenle yetinsin ve insan haysiyeti bir tarafa bırakılsın. Durum demokratik ülkelerde böyle olmadığını belirttik. Bunu kanıtlayacak örnekler verelim:

A.B.D. de hükümetin, işverenlerin sendikalarla nedenli zıt tavırlarda olduğu bilinen birşeydir. Hükümetin bu gerici tavrına rağmen ve hatta Kennedy yasasından önce Birleşik Amerikada kamu personeli birçok eyalette toplu pazarlık hakkını elde etmişti. (1). Kennedy yasasından sonra artık Birleşik Amerika'da toplu sözleşme her geçen gün yeni boyutlara ulaşmaktadır. Bu gün 25 Amerikan eyaleti içinde sadece Texas ve Virginia eyaletlerinde toplu pazarlık uygulaması yoktur. (2). Öğretmenler, teknik elemanlar, doktorlar, hukukçular, ve hatta, polisler ve itfaiye mensupları ekonomik ve çalışma koşulları

(Devamı Sayfa 3 de)

ELLİ YILDA TEKNOLOJİMİZ NEREYE GELDİ, NİÇİN ?

-IV-

KURTULUŞ SAVAŞI VE SONRASI CUMHURİYET DÖNEMİ

1919 Emperyalizmin Anadoluyu doğrudan istilaya başladığı yıldır. Bu doğrudan istila toplumun tüm katlarının büyük bir çoğunluğunun çıkarlarını temelden sarsıyordu. Bunun doğal sonucu toplum bir kütle olarak emperyalizme karşı Mustafa Kemal'in önderliğinde birleşti. Kurtuluş savaşı toplumun, bütün güçleri ile emperyalizme karşı verdiği bir yaşama savaşıdır.

Kurtuluş savaşı dönemi, anadoluda üretim ilişkilerinin savaşın gereklerine göre düzenlendiği bir dönemdir. Bu dönemin en çarpıcı özelliklerinden biri de iç pazarın emperyalizme kapatıldığı bir dönem olmasıdır. O güne dek tükettiği malların çoğunu dıştan alır hale gelmiş olan toplum bu bağı koparınca kendi kendine yetmek zorunluluğuyla karşı karşıya gelmiştir. Bunun doğal sonucu olarak toplum «kendisi üretmek» zorundadır. Üretebilmek için de üreteceği nesnelerin bilgisini yani teknoloji üretmek zorundadır. Savaşın ordulara gerekli silah ve gereçleri, o güne kadar ülkede böyle bir sanayi olmadığı halde, üretebilen birimlerin -örneğin imalat-harbiye'nin-(1) kurulması bu zorunluluğun sonucudur.

Kurtuluş savaşı ile toplum siyasi bağımsızlığını kazanmıştı. Buna koşut olarak ekonomik yapısında düzenlemek zorundaydı. Bu gereksinimin karşılığı İzmir İktisat Kongresi olmuştur. Kurtuluş savaşının bittiği yıl olan 1923 te İzmir'de toplanan İktisat Kongresinde ağırlığını koyan en etkin grup İstanbul burjuvazisi'nin sözcüleri idi. Kongre sonucu bu grubun savunduğu millî burjuvalar yaratmak tezi ağırlık kazandı. Yalnız bunu sağlamak için gerekli sermaye birikimi henüz gerçekleşmemişti. Bu sermaye nasıl birikecekti? Bundan sonraki, Cumhuriyetin ekonomik tarihi bu birikimi gerçekleştirmek için harcanan çabaların tarihidir.

Bunun iki yolu vardır. Ya burjuvanın dış sermaye ile Osmanlı döneminde başlamış olan bütünleşmeyi devam ettirmesi, ya da devletin burjuva sermaye birikimini sağlamasıdır. İç ve dış dinamikteki dalgalanmaların etkisi ile bu iki yolun ağırlıkları değişmekle birlikte bu güne dek bu iki yöntem bir arada uygulanmıştır. Hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın tutulan yol kapitalist üretim ilişkilerini toplumda hakim kılmaktır. Oysa bu dönem Dünyada

kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaştığı ve uluslararası tekelci sermayenin Dünya pazarlarını eline geçirdiği dönemdir. Bu dış etki nedeni ile bütün çabalara karşın bir milli burjuva yaratılamamıştır. Bunun bir nedeni de cumhuriyet dönemi başlangıcında burjuva adaylarının tarihi kökeninde yatan dışa bağımlılıktır. Uygulama sonucu ortaya çıkan dışa bağımlı bir burjuva sınıfı ve bu sınıfın egemen olduğu bir toplum yapısıdır.

Geçen dönem içerisinde örneğin, 1931-1936 arasında olduğu gibi küçük burjuva aydınlarının etkinlik kazandığı ve diğer dönemler den farklı uygulamaların ortaya çıktığı görülmüştür. Ancak, hiç bir zaman sürekli olamamıştır. Cumhuriyet sonrasında seçile, ekonomik yol, doğrudan doğruya teknolojik yapıyı da belirlemiştir. Dışa bağımlı kapitalist üretim ilişkilerinin doğal sonucu dışa bağımlı bir teknolojik yapı oluşmuştur. Hiç bir dönemde temel mal ve hizmetlerin üretimine geçemeyen toplum teknoloji de üretemiştir. Ancak işbirlikçi burjuvazinin bağımlı olduğu uluslararası tekelci sermayenin içerde üretilmesine izin verdiği tüketim malları üretimi gerçekleştirilmiş, bunun için gerekli teknolojide dışardan getirilmiştir.

Üretim ilişkilerinin temel dinamiğinin dışa bağımlılık olduğu bir toplumda hiç bir biçimde teknoloji üretim gereksiniminin ortaya çıkmayacağı ve teknoloji üretimine geçilemeyeceğinin en belirgin kanıtı; cumhuriyet sonrasında dışa bağımlılığın küçük burjuva aydınlarının etkinliği ile bağılı olarak azaldığı dönemlerde ülke içinde bir takım teknoloji üretimlerinin gerçekleştirilmesidir.

Cumhuriyetin 50. yılında bir sanayi toplumu haline gelememişsek, bunun gereği olan teknolojiyi üretememişsek, bu üretim ilişkilerinde seçilen yolun doğal sonucudur.

Bu sonuçtan uzaklaşmak dileğinde isek bunu doğuran ilişkileri ortadan kaldırmak gereklidir.

(1) İmalat-ı Harbiye, Kurtuluş Savaşında silah yapımı için kurulmuş ve bugünkü MKE'nin çekirdeğini oluşturmuştur. Bu konuda Tek Adam, S. 408, 2. baskı S. S. Aydemir. Ankara bakınız.

TÜTED HABERLER

15 - 17 KASIM TARİHLERİ ARASINDA DÜZENLENEN

Elektrik Enerjisi Teknik Kongresi ortak görüşleri

Toplumun gelişmesinin ve sanayileşmenin ancak ülke yararına bir enerji politikası doğrultusunda sağlanabileceği gerçeği 3 gündür tartışarak sonuçlandırdığımız Elektrik Enerjisi sorununun ve çözümlerinin önemini belirlemektedir.

Son senelerde Teknik elemanlar üzerinde giderek yoğunlaşan sosyal ekonomik ve anti-demokratik baskılar, sanayileşmenin vazgeçilmez unsurlarından olan teknik elemanları mesleği terke yurt dışına göçe zorlamıştır. Bu durum enerji üretimini ve kalkınmayı olumsuz yönde etkilemiştir.

Bu sorunun çözülmesi amacıyla 3 günden beri yapılan ayrıntılı çalışma ve tartışmalar sonucu aşağıdaki öneriler saptanmıştır.

- Kendi insan gücümüze ve doğal kaynaklarımıza dayalı bir enerji politikası izlenmelidir.
- Teknik hizmet ithali bugüne

kadar yurdumuza ulusal çıkarlara aykırı ve genellikle geri bir teknoloji sokmuştur. Milyarlarca Türk lirası döviz kaybına sebep olan ve yerli teknik elemanları yozlaştıran, işsizliğe ve yurt dışına iten teknik hizmet ithaline son verilmelidir.

- Teknik elemanların bilgilerini halkımızın hizmetine sunabileceği, artan hayat pahalılığı karşısında emeklerinin karşılığını demokratik ve sendikalarla haklarla alabileceği, kamu kesimine bağlı kalarak ve ihtisaslaşarak görev yapabilme ortamı yaratacak bir personel politikası saptanmalıdır.

- Doğal kaynaklarımızın envanteri çıkarılmalı, kaynaklar ve bu kaynaklardan üretilen elektrik enerjisi miktarı gerçek olarak saptanmalı, bilinen kaynaklardan

başka kaynakların aranması devlet kuruluşlarınca ivedilikle yapılmalıdır.

- Sorunun çözümünde önemli yeri olan Linyit yatakları üzerinde çalışmalar yoğunlaştırılmalı ve elektrik enerjisi üretimine elverişli tüm linyit yatakları devletleştirilmelidir.
- Elektrik Enerjisi üretim, iletim, dağıtım ve satışını tek elde toplamak amacıyla çıkarılmış bulunan Türkiye Elektrik Kurumu Kanunu ivedilikle gözden geçirilerek amacına uygun hale getirilmeli ve uygulaması en kısa zamanda gerçekleştirilmelidir.
- Mevcut hidrolik potansiyelden yararlanma amacıyla gerekli çalışmalar hızlandırılmalı küçük ve orta güçte olanlar dahil olmak üzere tüm su kaynaklarımızın değerlendirilmesi için gerekli etüd ve projeler yapılarak bunlar arasındaki tercihler belirlenmelidir.
- Hidrolik ve linyite dayalı termik santrallerin plân ve programlanması memleket gerçekleri göz önüne alınarak

enerji ihtiyacına göre uzun vadeli olarak yapılmalıdır.

- Enerjinin en kısa zamanda üretilmesi amacı ile her türlü idari ve mali engeller ortadan kaldırılmalı 5 yıllık plânlar içerisinde enerji sektörüne daha çok yatırım yapabilmek için finansman imkânları sağlanmalıdır.
- Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yakın bir gelecekte kurulması gerekli olan nükleer santrallerin tesisi için başlamış bulunan çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır.
- Dışa bağımlılığın ikinci faktör olan elektroteknik ağır sanayii kamu kuruluşları öncülüğünde ivedilikle kurulmalıdır.
- Sanayii girişimleri için yapılan çalışmalar yurdun enerji plânlanması ile paralellik içinde yürütülmelidir.
- Enerji kesiminde bütün çalışmalar düzenleyici görevi bulunan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teşkilât Kanunu'nda çıkarmak suretiyle bu kesimdeki görevlerini tam olarak yapabilecek duruma getirilmelidir.

Bütün Çalışanlar için Sendikalaşma, Grev, Toplu Sözleşme Hakkı

(Baştarafı Sayfa 1'de)
rını toplu pazarlıklar ile saptamaktadırlar. (3). Toplu sözleşmeler ücretleri, tazminatları, sigorta ve sağlık hizmetlerini, tatil günlerini v.b. kapsar. (4). Toplu sözleşmeler sendika ile yönetici organlar arasında yapılır. Eğer birkaç tane sendika mevcut ise söz konusu anlaşmazlık ile ilgili olan kamu görevlileri kendi aralarındaki oylamaya göre sendikalardan birine yetki devri yaparlar. Örneğin Birleşik Amerikada öğretmen sendikaları her okul bölgesindeki üye kuvvetlerine göre delegeler seçip, bu delegeleri toplu pazarlık sırasında yetkili kılmaktadırlar. (5). Avrupa da ise İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya, İngiltere, Belçika, Hollanda, Almanya, İtalya, Fransa v.b. kamu personeline sendikalaşma, toplu pazarlık hakları tanımış ülkelerden bazılarıdır. Bu gün İngiltere de aynen özel sektörde olduğu gibi kamu kesiminde, memurlarda, millileştirilmiş sanayide ve mahalli idarelerde toplu pazarlık sistemi, ücret ve çalışma koşullarının başlıca tayin aracıdır. (6). Yukarıda da belirtildiği gibi durum sadece İngiltere de böyle değildir. Denilebilir ki «Toplu pazarlık sistemi, Batı toplumunun artık vazgeçilmez ve siyasal ve ekonomik rejimlerine sıkı sikiya bağlı bir kurum durumuna gelmiş bulunmaktadır.» (7). Emek faktörüne, çalışanlara değişen koşullara göre ekonomik

durumlarını düzenlemeleri için verilmiş toplu pazarlık hakkının gerçekçi ve insan haysiyetine yakışır olabilmesi için beraberinde grev hakkını da getirmesi gerekir. Ancak grev hakkı ve silahı ile kamu personeli, tıpkı işçilerde söz konusu olduğu gibi, işverenin elinde bulunan çeşitli silahlara karşı koyabilir ve işvereni yaşam koşullarına uygun, gerçekçi bir çözüme yaklaştırabilir. Batı toplumlarında grev hakkı çeşitli değişik biçimlerde verilmiştir. «Memurlar için grev hak ve hürriyeti tanıyan ülkeler arasında Fransa, İtalya, İsveç, ve İngiltereyi sayabiliriz. Fransa'da Danıştay, mevzuat ile açık olarak yasaklanmamış bulundukça, memurların grev hakkının olduğunu tanımaktadır. İtalya'da Anayasa herhangi bir ayırım getirmeden grev hakkını tanımıştır. Bununla birlikte doktrin, grev hakkının kamu görevlerine, yayılmasına karşı çıkmaktadır. İsveç'te bu hak daha geniş olup, her hangi bir sınırlama söz konusu olmamaktadır. Bunlara karşılık, Almanya, Belçika ve Hollanda gibi ülkelerde memurların grev hakları bulunuyor. Ancak, bu sınırlama kamu hizmetlerinin işçi ve müstahkemlerini içine almamaktadır» (8). Kanada'da da 1948 de işçilere, 1967 de ise memurlara toplu pazarlık ve grev hakları verilmiştir. (9). «Birleşik Amerika Devletleri içinde memurların ve kamu hizmetinde çalış-

makta olan müstahdemlerin grev hakları tanınmıştır.» (10). Ancak bu hak kısımdır. Bir başka deyişle «Grev yapma hakkı genellikle kullanılmamaktadır, fakat bunla açığa çıkan açığı kapatmak, ve toplu pazarlık anlaşmazlıklarını çözmek için sistematik işlemler getirilerek genellikle anlamlı bir anlaşma sağlanmaya çalışılmıştır.» (11). Birleşik Amerika'da kamu kesiminde çeşitli grevler olmaktadır. Örnek verecek olursak öğretmenler değişik biçimlerde, 1968 yılında 96 defa iş durdurmuşlardır. Bu eylemlere yaklaşık olarak 140.000 öğretmen katılmıştır. (12).

Türkiyede ise Anayasa komisyonu çalışmalarında durum görüşülmüş, 47. maddenin metninde bulunan «işçiler» sözcüğünün «çalışanlar» olarak değiştirilerek maddeye daha geniş bir anlam kazandırılması teklif edilmiştir. Ancak koşullarımızın henüz elverişli olmadığı (!) belirtilerek Anayasaya böyle bir madde konulması mümkün olmamıştır. (13).

Görülüyor ki bu haklar Batı toplumunda, İspanya, Portekiz gibi Faşist ülkeler dışında her ülkelerde vardır. Bu hakların batı ülkelerinde, istisnasız her ülkede olması bir tesadüfün sonucu değil, demokrasinin objektif kurallarının işlerliğinin bir ifadesi ve çalışanların bilinçli uğraşlarının bir sonucudur. Üzerinde önemle durulması gereken bir noktada şudur; her ne kadar bu haklar demokrasinin birer kuralıysa da, bu kurallar demokrasinin genel işleyişi içerisinde tüm çalışanların bilinçli çabaları sonucunda yaratılmıştır. Türkiyede de bu haklar tüm çalışanların çabaları olmadan alınamayacaktır. Toplu sözleşme, sendikalaşma, ve grev haklarının verilmesine karşı olanlar çeşitli tezler getirmişlerdir ve getireceklerdir. Bu tezlerin neler olduğunu görelim ve kısaca cevaplandıralım.

Haklarımızın verilmesine karşı olanlar, henüz Türkiye'nin kamu personeline bu hakları vermek için yeterli olgunluğa ulaşmadığını söylüyorlar. Bu tamamen saçma bir iddiadır. Çalışanları uyutmak, oyalamak için bu tip iddialar batı toplumlarında da sık sık ortaya atılmıştır. Ancak bu hakların verilmesi ve başarıyla uygulanması sonucunda gülünç duruma düşenler kendileri olmuşlardır. Türkiye'nin objektif ve subjektif koşullar bakımından geldiği yer açık. Ve unutulmaması gereken bir başka nokta var; halkımız gün geçtikçe demokrasiye daha fazla sahip çıkmaktadır. Birleşik Amerika'nın, Kanada'dan daha fazla gelişmiş olduğunu ancak Ka-

nada kamu personelinin bu haklara daha önce kavuştuğunu düşünürsek, bu tip iddiaları çürütenlerin ve haklarımızı vermeyenlerin gülünç duruma düşürenlerin bu haklar için bilinçli mücadelelerini sürdüren tüm çalışanlar olduğu açıklıkla görülür.

Haklarımızı vermeyenlerin bir başka iddialarında da kamu personeline işçilerin dışında bazı ayrıcalıkların tanındığını ve kamu personelinin grevi halinde işverenin değil üçüncü şahısların zarar göreceğini ileri sürüyorlar. Tıpkı deminki iddia gibi bu iddia da batı ülkelerinde de ileri sürülmüştü. (14). Verilenle yetinmenin ve hiçbir hak iddia edememenin bir ayrıcalık olmadığı kesinlikle açıktır. Zaten Batı toplumlarındaki işçi kuruluşları da kamu personeline bir ayrıcalık tanıdığı görüşünde hiç bir zaman olmamışlar ve mücadelelerinde onların yanında yer almışlardır. Gelelim ikinci iddiaya; biraz geniş kapsamlı düşünceye olursak gerek işçilerin, gerekse memurların grevlerinde sadece işverenin değil üçüncü şahısların da zarar görmelerinin kaçınılmaz olduğu anlaşılır.

Kamu kesiminde toplu pazarlık uygulamasının pratik zorluklar getireceği, pratikte uygulamanın mümkün olmayacağı görüşü çeşitli defalar ileri sürülmüştür. Batı uygulamalarında olduğu gibi işyeri veya işkolu esas alınarak toplu pazarlık uygulamasına girilebilir. Esasen kamu kesiminde çalışan işçiler ile yapılan toplu pazarlık uygulaması bir sorun getirmediğine göre aynı uygulama memurlar ile yapıldığı takdirde neden bir sorun olsun?.

Demek ki kamu görevlilerine yukarıda saydığımız hakları vermemenin hiçbir geçerli tarafı yoktur. Ancak sürekli belirte geldiğimiz bir şey var; kamu personelinin bilinçli, akıllı mücadelesi bu hakları batı toplumlarında tüm çalışanlara kazandırmıştır. Türkiye'de de ter dökmeden, gerekli ittifaklar yapmadan ve hepsinden önemli kamu kuruluşları olarak kendi aramızda birliğe, dayanışmaya ulaşmadan bu hakların bize verileceğini düşünmek hayalden başka birşey olmaz. Biz TÜTED olarak bu uğraşta teknik elemanlara büyük görev düştüğüne ve önümüzdeki acil görevin de teknik elemanlara hiçbir ayrıcalık istemeden tüm çalışanların bu haklara kavuşması için ortak mücadele zemini hazırlamak ve somut öneriler getirmek olduğuna inanıyoruz ve bu yönde bıkmadan mücadele edeceğimizi bir kere daha belirtiyoruz.

TÜTED HABERLER

Başyazı

14 EKİM SEÇİMLERİ

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Şu anda bu girişim başarıya ulaşmış, CHP-MSP koalisyonu, şimdilik, suya düşmüştür, yani büyük sermaye çevreleri ilk raundu çok kolay kazanmışlardır. Bunun için MSP'nin tabanını oluşturan ve AP tabanından pek farklı olmayan yerel örgüt kişilerinin büyük sermaye çevrelerinin bayileri ve ekonomik yönden bağımlıları olması, MSP liderinin büyük sermaye ile geçmişteki yakınlığı ve ilişkisi, MSP meclis grubu içinde büyük sermaye tarafından etki altına alınabilecek kişilerin bulunması yetip artmıştır, sonucun alınmasında.

Şimdi denenecek olan AP liderliğinde bir koalisyondur. Bu koalisyonda CHP bulunmayacağına göre DP ve MSP -ve olsa da olur. Olmasa da CGP- bulunacaktır. Nasıl olacaktır? Önemli değil. Çünkü bu ortaklık ya kurulamayacaktır, ya da kurulursa uzun sürmeyecektir. Uzunca sürerse, büyük bir olasılıkla erken yapılacak seçimler sonucunda CHP'nin salt çoğunluğu kazanması önlenemez bir olasılık kazanacaktır. AP-CGP ortaklığının başarısı (!) ortada iken kurulacak benzeri -ve çekişmeli, erteli, kumalı- bir ortaklığın olsa CHP'ye yeni umutlar ve olanaklar getireceği açıktır.

Tüm hesaplar şu sonuca varmaktadır. Egemen güçler için CHP-AP koalisyonu düşünülebilecek tek olumlu çözümdür. Bu çözüm CHP açısından kesinlikle kendini yadsıma, kazançtan yitirmeye dir. Özetle egemen güçler ve CHP birbirlerini kündeye getirmeye çalışacaklardır. AP-CHP ortaklığı olursa egemen güçler, böyle bir ortaklık olmazsa CHP, ilk raundu kazanmış olacaktır.

TÜTED HABERLER

Ereğli Demir Çelik Grevi ve düşündürdükleri

Bilindiği gibi, işçilerin ekonomik mücadelelerinin gerçek temsilcisi, DİSK dir. Ve DİSK şim-diye kadarki tutum ve uygulamalarıyla, egemen çevrelerin gözünde, çoktan «tu kaka» olmuş, keyifleri kaçırmıştır. Ve egemen çevrelerce bu «çıban başının» kesilip atılması ve etkisiz hale getirilmesi gerekmektedir.

Demokratik ortamın, geçmiş günlere nazaran, nisbi olarak genişlediği şu günlerde, ilerici ve demokratik kuruluşlar, yeni istekler ileri sürmekte, dayanışmanın gerekliliğinden söz etmektedirler. Özellikle bugünlerde hemen hemen tüm ilerici ve demokratik kuruluşlar «Tüm çalışanlar için sendika, grev ve toplu sözleşme hakkı» istemektedirler.

Egemen güçler ise, böyle bir örgütlenme ve dayanışmayı engellemek ve üstelik ayakta kalmış ilerici ve demokratik kuruluşları da yıkmak için her çabayı göstermektedirler. Bunun son örneği 2,5 aydan beri süren ERDEMİR grevidir. İlerici basında sık sık sözü edilen, ERDEMİR grevinin içyüzü nedir? Konu sadece ücret artışı vs. gibi ekonomik çekişme midir, yoksa egemen güçlerin önceden hazırladıkları politik kararlarının bir uygulamasıdır? Hiç kuşkusuz ERDEMİR grevinin politik yanı ta başından beri ağır basmaktadır. Ve amaç da bellidir: DİSK ve ona bağlı sendikaların grev fonlarını tüketmek, bu ilerici sendikaların bellerini kırmak. Daha önce de denenen ama umulan sonucu sağlamayan bu girişim, bu seferde umulan sonucu sağlamadı. Çünkü egemen güçler bir şeyi eksik hesab ediyorlardı: DİSK'in ve işçilerin kararlı ve yiğit tutumunu. Erdemir grevinin politik yanının ağır bastığını söylemiştik. Bu sözlerimizi rakamlarla da belirtelim: İşçilerin ücret artışı ayda 3 milyon civarında tutuyordu, oysa 2,5 ayda işletme 700

milyon zarar etti. Bu 700 milyon göze aldırın (hatta bir sürü yan kuruluşların hammadde sıkıntısı çekmesini de göze alan) neden, sadece ekonomik midir, yoksa büyük ölçüde politik nedenleri de var mıdır?

Egemen güçler böyle bir oyun için neden ERDEMİR'i seçtiler? Bunun da nedeni basit; ERDEMİR'de devletin hissesi % 51 dir. Ve bu 700 milyon zararın yarısından fazlasını devlet yükleneyecektir. Yani devlete vergi veren halk yükleneyecektir. Ama bu kadarla da bitmiyor: Grev boyunca çekilen saç sıkıntısı, yeni bir vurgunu müjdeliyor. İthalat kotaları sağ olsun. Bilmem ne kadar demir ithal ediverirsin, bir sürü spekülasyon numaraları paracıkları istif edersin. Varsın 700 milyonun çoğunu devlet ödesin.

ERDEMİR grevinde görüldüğü, işçiler ve DİSK kararlıdır, oyun sökmüyor. Düşünüldü taşınıldı ve Bay Kemal Satır arabulucu tayin edildi. Birkaç gün süren «görüşmelerden» sonra Hükümet grevi erteleyiverdi. (İnsan ister istemez Bursadaki Otomotiv grevi sonundaki anlaşmayı ve demeçleri hatırlıyor. Gerçekten epey «uslu» bir sendika şu Türk-İş.)

Egemen güçler ne kadar kendilerini kedi, karşılardakini fare sansalar, daha da zenginleşmek için diğerlerini sefaletle iteseler, ERDEMİR'de olduğu gibi ne kadar anti-demokratik ve ne kadar çağ dışı olsalar zafer yine de yiğit ERDEMİR işçilerinin, Maden-İş'in, DİSK'in ve tüm çalışanların olacaktır.

İlerici ve demokratik kuruluşlar arasındaki dayanışma, demokrasi mücadelesinin ilk şartıdır.

TÜTED HABERLER

Makina Mühendisleri Odasında ne oldu?

Makine Mühendisleri Odasında hiç akla gelmeyecek, hiç olmayacak bir olay oldu. Sendika kurma ve grev hakkının alınmasını, genişletilmesini savunan, çalışanlardan yana olduğunu ileri süren, çalışanlar daha örgütlü, daha iyi koşullu olmalıdır diyen ve bu hususları yıllık çalışma programlarına koyan kişiler, tüm söylediklerini, yazdıklarını, kabul ettiklerini yadsıdılar. Daha geçerli bir deyişle içyüzlerini, kendilerini de frenliyemeden ortaya koymuş oldular.

Olay şu : Makine Mühendisleri Odasında çalışan kimi personel 1.6.1973 tarihinde Teknik-İş Sendikasına kaydoldu. Sonuç: 2 kişinin görevine son verildi. 7 kişi ki, odacı ve lokal hizmetlisiydi, sendikadan istifa ettirildi. 10 kişi (istifa ettirilemediğinden) Odanın şube ve temsilciliklerine «görülen lüzum üzerine ve ihtiyaca binaen» gerekçesiyle naklen atandı. Görülen lüzum gerekçesi Menderes devrinde kullanılan bir gerekçeydi. Demek ki, şimdiki yönetim kurulu, Menderes devrini -kafa yapısı bakımından- yaşamakta ve yaşatmaktadır. İhtiyaca binaen, gerekçesinin ileri sürülmesi ise sadece ayıp. Çünkü ne böyle bir gerekçe var, ne de böyle bir gerekçenin gereği sonradan yerine getirildi. Aslında kendileri de çalışan kişiler oldukları için -demek ki, pekde çalışan değil de pozisyon (!) sahibi kişiler.....- çalışanları daha iyi anlamaları gerekenler, çalışanlara karşı saygı duymuyorlar. Hatta çalışanları haksız davranışlarla ezmeyi büyüklük sayıyorlar. Oda yöneticilerinin hiçde insaleil olmayan bir karar ve tutumlarını daha açıklayalım. Çalışan kişiler 25 Ekim tarihli mektuplarla sağa, sola serpiştirilip atanmışlardır. 7 gün zarfında atandıkları yerlerde işe başlamaları, başlamadıkları takdirde müstafi addolunacakları ve -dikkat- ayın 25'ine kadar çalıştıkları yerde hak ettikleri ücretlerin, yeni atandıkları yerden ödeneceği bildirilmiştir. Çalışan kişilere karşı, temelde neden doğduğu bilinmez bir düşmanlık ve kin, görünüşte bir tür sadizm.

Yasalar, haksız ve gerçek çalıştıran olmadıkları halde çalışanlara böylesine karşı kişilere hak tanımamaktadır. Yasalar bu kişileri, hiç kuşkusuz mahkum edecektir. Bu kişilerin haksız tasarrufları sonucu odanın uğruyacağı zararlar da ilerde oda yönetimini alacak kişiler tarafından kovuşturulacak ve haksız tasarrufla bulunan şimdiki kişilerden kişisel olarak talep edilecektir.

Gerçekten ve fiilen çalışan teknik elemanların örgütü olan TÜTED, çalışanlara saygı göstermeyen, hatta çalışanlara -nedense- düşmanca bir görünüm içine giren bu kişilerin tutumlarını kınar.

TÜTED HABERLER

tüted HABERLER

Tüm Teknik Elemanlar Derneği Aylık Yayın Organı

Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni TÜTED adına İLHAN BAYSAL/Haberleşme Adresi : Konur Sokak 4/5 Yenışehir — Ankara/Fiyatı 25 Kuruş/
TÜTED HABERLER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek aktarılabilir/Dizgi ve Baskı: Nüve Matbaası/Tel: 12 91 74 — A N K A R A

Sayın :

Adres :